

Goois vogelen 2012: The next level, deel 2

Hans van Oosterhout houdt al jaren een jaarlijst bij van de soorten die hij in het Gooi ziet. Het was hem echter nooit gelukt om het magische aantal van 250 vogelsoorten te zien. Daar moest verandering in komen. In 2012 heeft hij alles op alles gezet. In drie afleveringen beschrijft hij voor De Korhaan zijn aanpak en ervaringen. Als lezer kun je zo mee genieten van zijn tochten door het Gooi.

Hans van Oosterhout

Mei: Beginstand 214 soorten

214 soorten, het gaat er nu echt om spannen. Het kan toch niet zo zijn dat er nog meer klappers gaan komen. Het Gooi heeft vast zijn portie wel gehad, dat zijn de gedachten die door mijn hoofd gaan. Maar het is volop trektijd, dus geen tijd voor contemplatie, ik moet scherp blijven. De laatste zomervogels komen binnendruppelen en op 1 mei zitten in de Eempolders kleine en Temmincks strandlopers. Ook is een duinpieper aanwezig bij Blaricum. Op 2 mei vertoeft een poelruiter in de Bovenmeent; er zullen er dit jaar nog meer volgen. De volgende dag staat een steltkluut in de Keverdijksche Polder. Natuurmonumenten heeft daar een stuk van de polder onder water gezet en deze hogere waterstand trekt erg veel steltlopers aan. In de komende weken zal blijken dat deze polder voor mij van groot belang is om mijn doel te bereiken, want de meest zeldzame regio-soorten duiken hier op. Naast de al gemelde steltkluut, duikt hier op de 3^e ook een strandplevier op. De 4^e mei blij ik op het goede moment aanwezig, als Erwin Reinstra naast mij droog opmerkt dat er een franjepoot zomaar uit de lucht komt vallen. Een adulte rosse franjepoot in zomerkleed zwemt zomaar tussen de kemphanen. Geweldige vogel, ik heb nog nooit een vogel in dit kleed in Nederland gezien. Een paar gelukkige vogelaars zijn op tijd, de vogel blijft amper drie kwartier aanwezig en verdwijnt dan spoorloos! Op de 6^e loopt er een koereiger in de Keverdijk, deze vogel blijft rondhangen en krijgt zelfs gezelschap van een tweede vogel. Ook deze vogels worden helaas verstoord door fotografen. Hoewel de vogels mak zijn en tot op 5 meter naar de vogelaars toe komen lopen, blijkt dit voor sommige fotografen nog te ver te zijn, en moet met alle geweld ook het slotje overgestoken worden waarachter de vogels zaten. Jammer dat je dit gedrag steeds meer ziet in het veld.

Koereiger Foto: Conny Leijdekker
De opmerking over fotografen slaat niet op haar.

13 mei is de jaarlijkse Big Day in het Gooi en dit levert mij een totaal onverwachte lachstern op bij Vreeland. Uiteindelijk zullen wij deze dag 133 soorten zien, maar voor mij verder geen nieuwe jaarsoorten, dat is toch al een teken aan de wand, dat ik goed op stoom ben dit jaar. Op 18 mei vliegt een zwarte ooievaar over de Keverdijk en verschijnen de eerste kleinst waterhoentjes in de regio. Ook zij zullen dit jaar een goed broedseizoen kennen; later in het jaar worden er op meerdere plekken jonge vogels waargenomen, die af en toe heel mooi te zien zijn.

Eind mei brengt nog een paar onverwachte toppers mee. Op 27 mei wordt door Olaf Langendorff een adulte roze spreeuw ontdekt bij de golfvelden van Crailo. De vogel laat zich fantastisch mooi zien, maar blijkt de volgende dag helaas spoorloos.

Roze spreeuw Foto: Harry de Klein

Op de 29^e wordt door Carel de Vink een zingend mannetje kleine vliegenvanger ontdekt bij Bikbergen. Er wordt besloten om deze vogel stil te houden na de ervaringen met de fotografen. De vogel is erg territoriaal, en jaagt voortdurend grauwe vliegenvangers uit zijn territorium. Ook is de vogel heel mak en trekt hij zich niets aan van de aanwezige lokale vogelaars die wel op de hoogte zijn. Geregeld zit hij vlak boven onze hoofden te zingen. Wat een mooi beest. Helaas blijkt hij de volgende dag totaal onverwacht vertrokken te zijn.

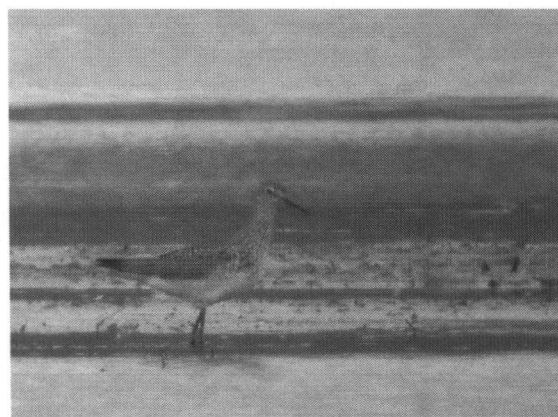
Kleine vliegenvanger Foto: Harry de Klein

Deze kleine vliegenvanger sluit de maand mei af met een eindstand van 235 soorten. Het doel begint in zicht te komen, maar het zal natuurlijk lastig zijn om zo lekker door te blijven gaan. Tot nog toe heeft dit jaar mij al drie totaal nieuwe regio's opgeleverd (Humes bladkoning, roze spreeuw en kleine vliegenvanger) en mij bekruipt een gevoel dat het nu zo langzamerhand wel eens op zou kunnen zijn.

Juni: Beginstand 235 soorten

Op 7 juni ontdek ik een gestreepte strandloper bij de Natte Hond, oost van de Stichtse Brug. De vogel trekt op met een kanoet en laat zich helaas aan weinig anderen zien, omdat hij veel tussen de begroeiing loopt. Gelukkig volgen er later in het jaar meer kansen. Juni is doorgaans een rustige maand, veel vogels zijn druk met het grootbrengen van hun kroost. Ik kan dus rustig een weekje weg, hoewel dat natuurlijk wel wat spanning met zich meebrengt, maar het gaat goed, ik mis geen cruciale soorten. Op de 25^e komt de klapper van het jaar over mijn hoofd vliegen. In de Keverdijksche Polder, waar grote groepen kemphanen rondscharrelen die al terug zijn van de broedgronden, valt

mijn oog op een overvliegende steltloper met een vierkante witte stuit. Groter dan een bosruiter, dus ik sta op scherp. De vogel gaat gelukkig zitten in de polder en laat zich direct ontmaskeren als een kleine geelpootruiter, een uitermate zeldzame Amerikaanse dwaalgast. De plaatselijke vogelaars worden gealarmeerd en binnen een uur staan we met tien man en vrouw te hyperen van de vogel. In gezamenlijk overleg wordt besloten om de vogel niet landelijk bekend te maken en hem dus in beperkte kring te houden. De Keverdijksche Polder herbergt een aantal zeldzame en verstoringsgevoelige broedvogels en bovendien is het in de nabije omgeving niet mogelijk om te parkeren. Een grote toestroom van vogelaars zou dus tot problemen kunnen leiden. De verstandhouding met de plaatselijke bewoners is op dat moment goed, we mogen zelfs op hun erf de polder bekluren en dat willen we natuurlijk zo houden. Stiekem hopen we dat de vogel niet lang blijft hangen, zodat het rustig in de polder zal blijven, maar daar denkt de vogel zelf heel anders over, hij blijft tot 8 juli en ik zal hem zelf elf keer bezoeken. Wat een fraai beest. Achteraf is er flink wat kritiek geuit door andere vogelaars op ons besluit om de vogel stil te houden, maar ik sta nog steeds volledig achter deze beslissing, die bij de ontdekking is genomen.

Kleine geelpootruiter Foto: Harry de Klein

27 juni ben ik voor de zoveelste nacht op zoek naar leuke nachtvogels als ik op de Westerheide een snorrende nachtzwaluw hoor. Deze soort doet het landelijk gezien goed en het valt te verwachten dat hij ooit weer als broedvogel in het Gooi zal terugkeren. Helaas blijkt dat dit jaar niet het geval, want de vogel blijkt de navolgende nachten niet meer aanwezig. Wel wordt er op 15 juli nog een vogel gehoord bij de Natuurbrug Crailo.

Juni wordt op de 29^e afgesloten met een adulte vrouw grauwe franjepoot in de Eempolders, ontdekt door Loes en Paul van der Poel. Deze vogel blijft enkele dagen door het gebied zwerven. Dezelfde dag wordt er nog een zingende kleine vliegenvanger gevonden in ons werkgebied, ditmaal in de bosrand van het Naardermeer. Ook deze vogel blijft slechts één dag aanwezig.

De teller staat eind juni op 239.

Juli: Beginstand 239 soorten

Begin juli krijgt de kleine geelpootruiter in de Keverdijksche polder gezelschap van maar liefst twee gestreepte strandlopers. Deze vogels blijven net als de kleine geelpootruiter hangen tot de 8e juli. In dezelfde periode zit er net buiten ons werkgebied een roodkopklauwier. Tussen de vele waarnemingen van deze vogel valt mij een waarneming van een overvliegende kleine jager op. Nu komt het er op aan, dit zijn de momenten om 'aanvallend te vogelen'. Ik besluit de volgende dag te gaan posten aan de goede kant van de Eem. Vanaf het dijkje bij De Kampen heb ik een goed zicht over het Eemmeer en over de Natte Hond. Op het meer vliegen veel meeuwen en sterns, dus mocht de jager honger hebben, dan is er voldoende voedsel voorhanden. Het geluk is wederom aan mijn kant, binnen een half uur komt de vogel in beeld, jagend achter visdieven en kokmeeuwen. De vogel blijft twee dagen rondhangen en wordt door meerdere vogelaars gezien. Bijzonder, een kleine jager in juli! Ook weer zo'n soort die je in het najaar bij flinke storm zou verwachten. 16 juli lukt het mij eindelijk om een reuzenster te vinden. Bij de Haven Ballast, net ten westen van Muiden zijn nieuwe zandeilanden opgespoten en dit lijkt mij een goede plek voor de soort; al vanaf het voorjaar check ik dan ook regelmatig deze plek op leuke soorten. 27 juli fiets ik langs het Gooimeer bij Huizen. Daar zijn dit voorjaar grote hoeveelheden fonteinkruid aangeplant om de blauwalg tegen te gaan. Grote groepen geoorde futen komen op deze nieuwe natuur af, om tussen de waterplanten te foerageren. Ik vind er deze dag ook zes adulte witwangsterns en twee witvleugelsterns. De witwangen blijven tot in augustus rondhangen, totdat de waterplanten na klachten van watersporters die met hun boten in de planten vastliepen, resoluut worden gemaaid en het over is met de pret.

Eind juli is een goede tijd voor doortrek van waterrietzangers. Ik besluit weer eens aanvallend te vogelen en ga naar de Keverdijksche Polder, waar het biotoop goed is voor de soort. Opnieuw blijkt dit geen verkeerde zet. De eerste vogel die ik door een biezenpol zie scharrelen is inderdaad een juveniele waterrietzanger. Deze vogel blijft dagenlang rondhangen, maar laat zich erg lastig zien, ook verwarring met warm gekleurd ogende juveniele rietzangers maakt het er niet makkelijker op. Maar met een beetje doorzettingsvermogen lukt het flink wat vogelaars om de vogel in beeld te krijgen. Met deze soort sluit ik juli af, met de teller op 243. Nu zal het wel heel moeilijk gaan worden, realiseer ik me.

Augustus: Beginstand 243 soorten

Tijdens mijn geregelde bezoeken aan de fraaie witwangsterns bij Huizen, schrik ik op 2 augustus van een bekend geluid dat ik eerder aan de Noordzeekust zou verwachten. Maar ik sta toch echt in de regio en daar vliegen toch echt twee grote sterns langs, realiseer ik me. Een adult achtervolgd door een hard krijsende juveniel, ze vliegen strak door naar het westen. Na een waarneming van een adulte man grauwe klauwier bij de ringpost Oud Naarden, besluit ik de Gooimeerkust beter in de gaten te houden. Op de 8^e is het raak en vind ik een jonge grauwe klauwier net ten oosten van Oud Naarden, het zal toch geen broedgeval zijn geweest? Op de 18^e vind Ronald Kes een adulte vrouw bij de Stichtse Brug, nadat we samen flink wat tijd in het terugvinden van de vogel hebben gestoken, blijkt er ook een jong rond te vliegen. Dat zijn toch wel hele spannende waarnemingen. De Gooimeerkust is erg onoverzichtelijk, dus het zou maar zo kunnen zijn dat er stiekem een paartje jongen heeft groot gebracht.

Grauwe klauwier

Foto: Gerry en Riny Kluyvers

Op de 9^e augustus staat mijn trein stil vlak bij de Keverdijk. Vanuit het niets komt er langs de trein een juveniele woudaap langs vliegen die pontificaal in het riet langs het spoor gaat zitten. In de daarop volgende dagen houd ik de Keverdijk goed in de gaten en het lukt me nog eenmaal om deze vogel langs te zien vliegen. De 15^e vliegt een morinelplevier over het Corversbos. Soort 247 is binnen, het begint er nu om te spannen. Er zijn nog een paar vrij 'makkelijke' soorten, dus het doel komt nu binnen handbereik!

Tijdens een telling van dagvlinders op het talud van de Stichtse Brug komt een luid roepende Europese kanarie (248) langs vliegen. Op 22 augustus zit ik rustig van het zomerweer te genieten in de Bovenmeent als er ineens een raar beest over de bosrand komt aanzetten. Een eerste blik door mijn verrekijker doet mijn hart een slag overslaan, een juveniele kleinste jager (249) vliegt op zijn dooie gemak over de bosrand. Als we de vogel allemaal in de telescoop hebben begint hij een paar keer te schroeven en verdwijnt dan heel rustig richting zuidwest. Wat een geweldig beest, en natuurlijk een soort die volledig onverwacht kwam, dat zijn natuurlijk de beesten waar je het van moet hebben! Ik schijn enorm gevloekt te hebben, zo word mij nog wekenlang door de andere aanwezigen nagedragen.

Zwarte ibis

Foto: Harry de Klein

Deze dag verschijnt ook weer een zwarte ibis in de Bovenmeent. De vogel blijft tot diep in september in de buurt rondhangen.

Op 28 augustus wordt een sperwergrasmus doorgegeven vanaf het landgoed Oud Naarden. Flink wat vogelaars zijn vrij snel ter plaatse om te zoeken en na een tijdje speuren zien Carla en ik de vogel een aantal ogenblikken vrij zitten in een krentenboompje. Helaas blijkt later dat de vogel die morgen gevangen is bij de ringpost en volgens de regels mag een soort dan niet meetellen. Heel spijtig natuurlijk, maar wel een erg mooie vogel om eens gezien te hebben in onze regio.

Augustus wordt afgesloten met alweer een ongekend fenomeen, een hele vroege najaarsstorm drijft de regionale vogelaars samen bij de zeetrekpost in Muiden. Maar liefst vijf verschillende kleinste jagers komen daar gedurende de dag voorbij, daaronder ook een adulte vorkstaartmeeuw (250!) en een middelste jager (251) in volledig zomerkleed, met erg fraaie lepels aan de staart. Verder nog een kleine jager, weer een grote stern, een juveniele witvleugelstern, een reuzenstern, een Noordse stern, vijf steenlopers en drie kanoeten vliegen hier in de loop van de dag langs. Wat een geweldige afsluiting van de maand! En mijn doel is bereikt, de 250^e soort is binnen! Tijd om rustig aan te gaan doen? Nu zal het toch wel zo langzamerhand onmogelijk zijn om nog een nieuwe soort in de regio te zien.

*Vervolg in het julinummer;
het eerste deel stond in het februarinummer*